

Naar een toekomst- en klimaatbestendig landelijk gebied

Aanleiding

Na de Tweede Wereldoorlog werd door de regering onder leiding van de toenmalige minister van landbouw Siko Mansholt vol ingezet op het vergroten van de agrarische productie. Het motto was toen “nooit meer honger”. Agrarisch ondernemend Nederland liet haar vakmanschap en ondernemerschap zien. Dit resulteerde in schitterende resultaten qua opbrengsten en kennisniveau. Deze koers hielden we als Nederland al 60 jaar vol. Voor ieder probleem dat zich voordoet vinden we wel een oplossing. We staan nu op een kantelpunt, waarbij fundamentele keuzes gevraagd worden om een toekomstperspectief te kunnen houden als ondernemers in het buitengebied. We kennen de problemen allemaal wel, zonder hiervoor verder uit te wijden. Immers in de media worden we hierover goed op de hoogte gehouden.

In de LNV-visie geeft de overheid richting om vanuit onze sterke uitgangspositie, als innovatieve wereldspeler de verantwoordelijkheid te nemen. We kunnen vooroplopen in de omslag naar een klimaatslim en circulair landbouw- en voedselsysteem, gebaseerd op kringlopen.

Vanuit haar visie Kompas2030 beschrijft LLTB haar opgaven waaraan de Limburgse agrariërs gaan werken; opgaven vanuit de aarde, burens & burgers, consumenten en economie. LLTB ziet dat de maatschappij en aarde steeds meer om verduurzaming vragen. Dat burens en burgers een gezond, veilig en aantrekkelijk platteland wensen. Dat consumenten verschillende behoeftes hebben en dat de Limburgse economie niet zonder een ferme landbouw kan. Daarbij beschrijft LLTB welke oplossingen agrariërs in huis hebben voor deze opgaven.

PiO Weerterland

In het samenwerkingsverband Platteland in Ontwikkeling Weerterland, een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Nederweert, Weert en Leudal, Provincie Limburg, LLTB, Waterschap Limburg en Natuurmonumenten, komen deze ambities uitvoerig aan de orde. En er wordt door de partijen ingezien dat we samen aan de lat staan om te zoeken naar een oplossing. De zogenaamde gebiedsgerichte aanpak. Immers bij alle partijen is terdege het besef aanwezig dat we niet moeten afwachten totdat regeringsbeleid bepalend wordt. Elk van de 3 gemeenten heeft een gebied aangewezen om te onderzoeken hoe we deze gebiedsgerichte aanpak kunnen vormgeven, de zogenaamde transitie van het landelijk gebied. In de gemeente Nederweert hebben we gekozen voor het voedingsgebied van het stroomgebied van de Aa. Zie bijgevoegd kaartje.

Wat gaan we doen?

In een werksessie op 1 december willen we met name met de agrarische ondernemers, maar ook met andere belanghebbende organisaties en burgers met initiatieven, ideeën, knelpunten en verbeterpunten aan de slag gaan om deze op te halen.

We gaan dit doen met behulp van 4 themakaarten;

- Wateroverlast en droogte
Het huidige watersysteem is ingericht op voornamelijk overtollig water afvoeren, waardoor tijdens droge periodes snel watertekort optreedt. Kunnen we dit verbeteren, en hoe? We signaleren overlastlocaties voor een teveel en te weinig water. Klopt dit beeld?
- Agrarische bedrijvigheid
De bedrijven hebben nu een bedrijfslocatie en een gebied waar betreffende ondernemer actief is. Is de locatie nog wel gewenst, en is er nog perspectief op deze locatie? Wat kan beter, bereikbaarheid van percelen, hinderlijke situaties bij het afvoeren van geoogste producten? Wil je aan de slag met nieuwe/ andere hoogwaardigere teelten, of verbreding van het bedrijf? Of sta je op het punt te stoppen? Of zie je meer in zonnepanelen op land of beheerlandbouw voor extensieve gebieden?
- Groen en natuur
We kennen de huidige groenstructuur, immers die is goed zichtbaar in het gebied. Voldoet deze structuur nog? Maar ook hoe gaan we om met de nationale bossenstrategie? En wat is er nodig om de grote natuurgebieden via een zachte overgang van intensief grondgebruik naar de kerngebieden zodanig in te richten dat de opgaves in deze gebieden worden ingevuld?
- Wonen en recreëren
Welke woonbehoeftes en woonvormen zijn er in de huidige krapte en ontwikkelingen? Willen we meer naar recreatief wonen toe, natuurbewust? Voldoet de recreatie ontsluiting en inrichting van het gebied? Waar liggen kansen.

Alle informatie die we ophalen gaan we vervolgens verwerken in de eerste krijtlijnen van het wenkend perspectief op tekening, die we in een 2e sessie willen presenteren. Deze tekening zal natuurlijk de nodige discussies oproepen. Echter het is van belang om de discussie te voeren, op basis van onderbouwing en argumenten. Dit kan dan leiden tot een breed gedragen wenkend perspectief, een toekomstvisie voor het gebied. Implementatie van het ontwerp heeft een lange doorlooptijd, echter als je maatregelen wilt nemen of zich kansen voordoen in het gebied, dan biedt het wenkend perspectief houvast om de juiste keuzes te maken.

Samenvattend

Ingrijpende veranderingen in het huidige landbouw- en voedselsysteem zijn noodzakelijk voor het realiseren van de noodzakelijke omslag naar kringlooplandbouw als onderdeel van een circulair voedselsysteem. Inzet op kennis en innovatie is daarvoor cruciaal maar gaat niet altijd vanzelf. Vanuit het publieke belang heeft de overheid hier dan ook een faciliterende en stimulerende rol.

We doen dus een beroep op jullie reeds jarenlang aangetoonde ondernemerschap, om dit ondernemerschap in te zetten en zo de grote uitdagingen die er liggen in het landelijk gebied samen op te lossen met alle andere partijen. Het opstellen van dit wenkend perspectief biedt de mogelijkheid om op basis van de opgaven een integraal gebiedsplan te maken dat uitvoerbaar is.

Dit onder het motto niks moet, alle inbreng is waardevol.

Nederweert 19-11-2021

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

stimuleringsfonds creatieve industrie

Kaartbeeld van het pilotgebied Stroomgebied van de Aa

